

PROBLEMI TEMELJNIH DRUŠTAVA S ODRŽAVANJEM STRUČNIH SEMINARA

Kada je 2005. prema Zakonu o gradnji iz 2003. i Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji iz 2004. donesen Pravilnik o stručnom ispitu te upotpunjavanju i usavršavanju znanja osoba koje obavljaju poslove graditeljstva (NV broj 82/05), nedugo je potom (24. ožujka 2006.), na temelju suglasnosti Ministarstva zaštite okoliša, Skupština HSGI-a na sjednici u Osijeku donijela Pravilnik o provođenju stručnog usavršavanja u područjima prostornog uređenja i graditeljstva te petogodišnji Program stručnog usavršavanja. Time je naime, po uzoru na mnoge druge struke, uvedeno obvezno cjeloživotno usavršavanje i predviđeno da tijekom pet godina svi sudionici u građenju, posebno oni s položenim stručnim ispitima, moraju na stručnim seminarima, predavanjima ili putovanjima prikupiti sto bodova, od čega najmanje 20 treba biti i građevno-tehničke regulative.

Program je cjeloživotnog usavršavanja neočekivano dobro prihvaćen i mnoge su se institucije (osobito fakulteti) i udruge u njega uključile, a uočeno je i veliko zanimanje sudionika te uprava brojnih trgovačkih društava. Želimo istaknuti da je najbolje bio prihvaćen upravo program HSGI-a, vjerojatno i stoga što je najčešće bio i najjeftiniji i preko temeljnih društava najdostupniji, ali i zbog toga što iza njega stoji dugogodišnja tradicija. Primjerice, Društvo građevinskih inženjera Zagreba održavalo je dobro posjećene seminare stručnog usavršavanja (zajedno sa seminarima za stručne ispite) znatno prije usvajanja spomenutih pravilnika, već gotovo pedeset godina. Iako nisu bili uvjetovani nikakvim pravilnicima ili sankcijama, ti su seminari bili iznimno dobro posjećeni jer su svi osjećali da im novostečena zna-

nja znatno pomažu u svakodnevnom radu.

Institucionaliziranjem stručnog usavršavanja broj se seminara znatno povećao, ali i broj sudionika koji su nerijetko, kad bi se kasno prijavili, morali biti odbijeni. Tako je u 2007. HSGI imao desetak seminara s gotovo tisuću sudionika, da bi se taj broj u 2010. popeo na više od 40 seminara s više od 3500 sudionika.

sadašnja Hrvatska komora inženjera građevinarstva koja je predvidjela i gubljenje ovlaštenja ako se u petogodišnjem razdoblju ne ostvari predviđeni iznos bodova. Uostalom prema tumačenju Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva takve su sankcije predviđene i za građevinske tvrtke prema Pravilniku o licenciranju građevinskih tvrtki koje mogu izgubiti licenciju ako njihovi glavni inženjeri gradiliš-

Detalj jednoga velikog seminara DGIZ-a iz 2007. o građevno-tehničkoj regulativi

Toliko zanimanje, osim potrebe za stalnim stručnim usavršavanjem, a posebno praćenjem zakonske i tehničke regulative koja se stalno mijenja, valja svakako pripisati i potrebi za ostvarivanjem propisanih bodova. Odmah je uočeno da u Pravilniku što ga je donijelo nadležno ministarstvo nisu bile predviđene nikakve sankcije za one koji u predviđenom roku ne skupe dovoljno bodova. Tome je na neki način doskočila negdašnja Hrvatska komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, odnosno

ta, odnosno voditelji radova, nisu prikupili dovoljan broj bodova. Iako su prema jednoj internoj analizi u HSGI-u mnogi sudionici uspješno prikupili, neki i znatno premašili, propisani broj bodova, valja reći da je bilo i onih koji to nisu uspjeli, što je izazvalo priličnu nervozu, posebno među projektantima i voditeljima nadzora koji nisu do 30. rujna 2010. iz raznoraznih razloga prikupili dovoljno bodova. Štoviše, valja kao zanimljivost istaknuti da se za uključivanje među polaznike mnogih se-

minara održanih krajem lipnja ili u rujnu 2010. kadšto tražila i veza.

Sve je prekinuto iznenadnim donošenjem (početkom srpnja 2010.) Pravilnika o produženju razdoblja stručnog usavršavanja znanja osoba koje obavljaju poslove prostornog uređenja i graditeljstva od strane Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva kojim je za jednu godinu produženo razdoblje obvezatnoga stručnog usavršavanja.

Razlozi su za donošenje takve odluke uvjetovani teškom gospodarskom situacijom, posebno u graditeljstvu, i obrazloženi kao potpora gospodarskom oporavku jer obvezno stručno usavršavanje zaposlenih u graditeljstvu uvjetuje određene vremenske i financijske obveze za sudionike i za njihove poslodavce. Provedbom je pružena mogućnost, stoji u obrazloženju, da se u vrlo teškom razdoblju što predstoji ostvare određene uštede i da poslovanje tvrtki zbog nemogućnosti ispunjavanja obveza njihovih zaposlenika (govori se o broju od gotovo 9500) ne bi došlo do teškoća.

Takva je odluka, iako neočekivana, bila sasvim shvatljiva jer je donesena zbog pritiska onih koji u međuvremenu nisu stekli dovoljno bodova ili nisu bili uključeni u program stručnog usavršavanja. Pritom je zanemarena činjenica da mnogi bodove nisu prikupljali u razdoblju kada je naše građevinarstvo proživljavalo neviđen procvat i da se predviđeni broj bodove ne može ostvariti u samo jednoj godini. Stoga je sasvim

razvidno da nepoštovanje propisanih obveza, mora se ipak priznati manjega broja obveznika, nije ni u kom slučaju uvjetovano gospodarskom krizom već nemarom i zaposlenika i njihovih tvrtki. Time su na neki način kažnjeni oni sudionici u građevini koji su u proteklom razdoblju, marljivo i uz mnogo napora pa i uz određene financijske izdatke (i osobne i od strane tvrtki), marljivo ispunjavali svoje obveze. S druge strane shvatljiva je reakcija državnih organa koji su u nedostatku dovoljno posla shvatili probleme onih koji bi možda trebali, zbog očitoga nemara i indolencije, privremeno prestati s radom. Kriza i nedostatak posla nisu u ovom slučaju bili uzrokom neispunjavanja propisanih obveza.

Rezultat je poznat i posvuda uočljiv. Mnogi koji su dobili dopusnicu za izvođenje programa stručnog usavršavanja prisiljeni su ili otkazivati zakazane seminare ili održavati seminare s brojem sudionika koji nisu u stanju pokriti ni sve troškove održavanja, dakle honorare i eventualne putne troškove predavača i najam prostorija. Posebno je teška situacija u mnogim temeljnim društvima HSGI-a kojima su prihodi od stručnoga usavršavanja postali jedini stalni izvor prihoda za redovne aktivnosti. Pritom valja istaknuti da se radi o vrlo skromnim iznosima jer je HSGI uvijek inzistirao, za razliku od nekih (ovdje ih zaista ne treba posebno isticati) koji su obvezu stručnog usavršavanja shvatili kao prigodu za brzu i primamljivu zaradu. Kao i mnogo

puta dosad najteže su stradali oni, pritom se misli na sudionike i njihove tvrtke, ali i organizatore stručnoga usavršavanja, koji su savjesno i prema valjanim propisima redovito ispunjavali svoje obveze.

Situacija je zaista bizarna jer je uočljivo da oni koji svoje obveze nisu ispunili u prethodnom roku neće to moći učiniti ni u godini koju su dobili iznenadnim razumijevanjem nadležnoga ministarstva. Hoće li aktualna kriza opet poslužiti kao isprika ili će se potražiti neko drugo opravdanje? Oni koju su u cijelosti ispunili svoje obveze osjećaju se izigranima i odbijaju polaziti i čak i one programe stručnog usavršavanja koji ih stručno privlače jer su uvjereni, kao i mnogo puta dosad, da su honorirani nerad i neodgovornost.

Što stoga reći za kraj. Valja svakako istaknuti, unatoč uočljivom razočaranju mnogih i činjenici da sve pomalo zvuči kao parola, da stručno usavršavanje ne služi samo prikupljanju bodova, već za proširivanje i dopunjavanje stručnog znanja i znanja iz aktualne građevno-tehničke regulative. U krajnjem slučaju poboljšava kvalitetu našega građevinarstva i povećava njegovu konkurentnost u uvjetima skore i stroge međunarodne konkurencije. Stoga treba i dalje ustrajati na redovitom stručnom usavršavanju, posebno stoga što je ono u temeljnim članicama HSGI-a postojalo i prije uvođenja petogodišnjega ciklusa stručnog usavršavanja i bodova što sudjelovanje u njemu nosi.

B. Nadilo